



## De Bliksemvraagbaak: Sporten tijdens onweer

Rond sportvelden staan vaak metalen lichtmasten en hekken. Hoge constructies die als bliksemgeleiders kunnen fungeren, indien ze adequaat geaard zijn, en een 'beschermd' gebied voor spelers en toeschouwers vormen.

Dit betekent echter niet dat het totale complex tot beschermd gebied kan worden verklaard. Worden die hoge constructies namelijk door de bliksem getroffen dan kunnen in de aangrenzende grond gevaarlijke stapspanningen ontstaan. Dus blijf uit de buurt; neem het zekere voor het onzekere; zoek zo snel mogelijk een veilig heenkomen en wacht tot de bui voorbij is. Zijn er geen beveiligde panden of schuilgelegenheden aanwezig, kies dan voor de auto. Die vormt door zijn constructie een 'Kooi van Faraday' die als bliksemveilig kan worden beschouwd. Is de afstand tot zo'n schuilplaats te groot, moet u op het veld blijven, neem dan minstens drie meter afstand van elkaar en blijf uit de buurt van metalen constructies. Anders bestaat de kans dat de bliksem naar u toe wordt geleid en u door de bliksem wordt getroffen. Kies de hurkzit.

### 'Tienseconden regel'

De KNVB adviseert scheidsrechters de wedstrijd te staken zodra er minder dan tien seconden tussen bliksemflits en donderslag verstrijken. Een goed advies met het oog op het vermijden van onnodig risico. Een probleem is echter, dat deze regel niet opgaat wanneer het onweer in de directe nabijheid van de sportaccommodatie ontstaat. Denk maar aan de uitdrukking 'als een donderslag bij heldere hemel'. De eerste bliksemflits, en daarmee de kans op inslag, is dan al gevaarlijk dichtbij.

### Golfcourse

De golfcourse is één van de gevaarlijkste plaatsen tijdens onweer omdat er veel riskante plekken voorkomen zoals het open veld, alleenstaande bomen en bomenrijen. De golfer is dus kwetsbaar en er zijn dan ook regelmatig over de hele wereld slachtoffers te betreuren die getroffen zijn door de bliksem. Een aantal Nederlandse golfcourses heeft schuilhutjes die voorzien zijn van uitwendige bliksemafleiders. In zo'n hut is men tijdens het onweer veilig. Schuilhutten zonder bliksemafleider zijn niet veilig.

### Bliksembeveiliging

Een afdoende bliksembeveiliging van sportvelden, tennisbanen, golfbanen, openluchtzwembaden en (overdekte) tribunes is slechts te verwezenlijken door over het geheel een bliksemopvangnet (een soort paraplu) aan te brengen zodat een 'Kooi van Faraday' ontstaat. Technisch is zo'n voorziening te maken, maar de financiën zijn vaak het struikelblok.

Naar alle waarschijnlijkheid is er daarom in Nederland geen enkele openlucht sportaccommodatie met een adequate bescherming tegen bliksemgevaar. In de norm NEN 1014 'Bliksembeveiliging' wordt echter wel uitvoerig ingegaan op de beveiliging van sportaccommodaties. Daar is onder meer te lezen dat personen die zich in de nabijheid van metalen constructies bevinden, moeten worden beschermd.

Daarom is het bij sportaccommodaties raadzaam in de grond rondom hoge metalen constructies, een netwerk van geleiders aan te brengen. Gevaarlijke stapspanningen bij blikseminslag worden daardoor genivelleerd tot vrij ongevaarlijk. Daarnaast verdient het aanbeveling de onderste drie meter van hoge metalen voorwerpen te isoleren waardoor aanraking onder normale omstandigheden niet mogelijk is.



*De Bliksemvraagbaak is een activiteit van Jules Goossens Bliksembeveiliging B.V.  
Overname van teksten is niet toegestaan. Aan deze informatie kunnen geen rechten worden ontleend.*